

ชื่อชุดโครงการวิจัย ชชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขงและสาละวิน : ชนชาติไท
 (The Ethnic Groups in Mekong and Salween River Basins : Tai Racs)
หัวหน้าชุดโครงการ: รองศาสตราจารย์อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว
ทุนอุดหนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
ระยะเวลาการทำวิจัย 2553

บทคัดย่อ

ชุดโครงการวิจัยนี้ประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อย 2 โครงการ เพื่อศึกษาพุทธศาสนาในเชียงตุง วัดและชุมชนชาวไทใหญ่ในเชียงตุง ชาวเชียงตุงเรียกตนเองว่า “ไทเขิน” ส่วนชาวไทใหญ่เรียกตนเองว่า “ไท” หรือ “ไทหลวง” ทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์เคารพนับถือลัทธิลัทธิในพุทธศาสนา พุทธศาสนาของชาวไทเขินในเชียงตุงได้รับอิทธิพลมาจากเมืองเชียงใหม่เมื่อ 500 ปีมาแล้ว พุทธศาสนาที่มาจากเชียงใหม่มี 2 นิกาย ได้แก่ นิกายสังฆาวงศ์ (นิกายสวนดอก) มีศูนย์กลางอยู่ที่วัด ยางวง และนิกายป่าแดง มีศูนย์กลางอยู่ที่วัดป่าแดง ทั้งสองนิกายเจริญรุ่งเรืองสืบเนื่องติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน พระสงฆ์ทั้งสองนิกายในเชียงตุงต่างรักษาเอกลักษณ์ของนิกายตัวเองไว้ได้คือ ระบบการปกครองคณะสงฆ์แบบ เชียงตุงดั้งเดิม การถวายสมณศักดิ์สงฆ์ และระบบการปกครองพระสงฆ์ในเชียงตุงซึ่งถือปฏิบัติเช่นเดียวกับเมืองเชียงใหม่คือ ระบบหมวดอุโบสถ ความสัมพันธ์ของพระสงฆ์เชียงตุงกับพระสงฆ์เชียงใหม่ดำเนินไปด้วยดีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แม้จะหยุดซ้งกันไปบ้างเนื่องจากเหตุผลทางการเมืองของรัฐบาลกลาง ปัจจุบันความสัมพันธ์ได้พัฒนาดีขึ้นพระสงฆ์มีการติดต่อกันมาก ชาวไทใหญ่เป็นอีกกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งในเชียงตุงที่นับถือและเลื่อมใสในพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด เช่นเดียวกับชาวไทเขิน ชาวไทใหญ่อพยพจากรัฐชานฝั่งตะวันออกของแม่น้ำสาละวินประมาณร้อยปีเศษ เข้ามาตั้งถิ่นฐานรวมกันอยู่นอกกำแพงเมืองเชียงตุง ทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเพราะเป็นเครือญาติกันมาแต่อดีต หมู่บ้านของชาวไทใหญ่มีวัดเป็นศูนย์กลางและมีการปกครองระบบดั้งเดิมของตนคือระบบหัวพัน(เทิง)และหัวร้อย ชาวไทใหญ่ใช้วัดและประเพณีพิธีกรรมพุทธศาสนาเป็นแกนสำคัญในการสร้างสัมพันธ์กับคนในกลุ่มและคนนอกกลุ่ม เช่น ประเพณีบวชสามเณร หรือ บวชส่งล่อง จัดเป็นงานใหญ่ที่คนไททุกกลุ่มในเชียงตุงจะมาร่วมพิธีนี้ด้วยกัน ชาวไทใหญ่และชาวไทเขินในเชียงตุงอยู่ร่วมกันอย่างสันติและต่างรักษาวัฒนธรรมประเพณีความเป็นตัวตนของตนไว้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

Abstract

This project set was composed of two individual research projects, examining Buddhism, temples and Shan communities in Keng Tung, Shan State of Myanmar. Ken Tung residents call themselves “Tai Khern” while the Shan call themselves “Tai” or “Tai Long”. The two ethnic groups are devoted Buddhists. Buddhism of Tai Khern originated from Chiang Mai about 500 years ago. Buddhism originated from Chiang Mai is divided into two sects. The first sect is Langkawong sect (Suan Dok sect) with its center at Yang Kuang Temple and the second sect is Pa Daeng with its center at Pa Daeng Temple. The two sects have been prosperous and in contact until today. Monks of the sects have maintained their unique identities, that is, their conventional Sangkha System. Honors and administrative system of Ken Tung monks are similar to those to Chiang Mai : Uposot system. Relationships between Chiang Mai and Ken Tung monks from the past until today have been cordial and strong, with intermittent stoppage due to political conditions of the central government. The Shan in Ken Tung are also devoted Buddhists like Tai Khern. They migrated from the eastern bank of Salween River and settled outside the outer walls of Ken Tung. The two ethnic groups have always been in good terms since they consider themselves relatives from the old days. A temple is the center of the Shan village and their traditional administrative system is Hua Phan (Heng) and Hua Roi. The temples, traditions, rituals and Buddhism are pivotal to building relationships within their group and with outsiders. For instance, the Sang Long Ordination Ceremony is an important event that all Tais in Ken Tung participate annually. The Shan and Tai Khern have cohabited peacefully and maintained their ethnic cultures, traditions and identities amid rapid changes in the globalization age.